



REPUBLIKA HRVATSKA

Pravobranitelj za osobe s invaliditetom

Zagreb, 1. prosinca 2022. godine

**Priopćenje:**

**Povodom Međunarodnog dana osoba s invaliditetom, 3. prosinca**

Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom u partnerstvu sa Zajednicom saveza osoba s invaliditetom Hrvatske (SOIH) izdaje sljedeće priopćenje za medije povodom Međunarodnog dana osoba s invaliditetom:

Unatoč povećanju naknada koje su dodijeljene na osnovi invaliditeta tijekom 2022. godine, svakodnevna poskupljenja svih proizvoda i usluga kao i rastuća inflacija gotovo da su ih u potpunosti neutralizirala. Štoviše, došlo je do daljnog porasta siromaštva koje posebno teško pogađa osobe s invaliditetom i njihove obitelji, jer trebaju svakodnevno podmirivati dodatne troškove koji proizlaze iz invaliditeta. Naknade koje se dodjeljuju na osnovi invaliditeta potrebno je kontinuirano uskladiti s porastom troškova uslijed inflacije.

Na životni standard osoba s invaliditetom posebno utječu rastući troškovi goriva jer javni prijevoz nije dovoljno prilagođen njihovom kretanju, kao i troškovi električne energije za korištenje asistivne tehnologije, grijanja i slično. Upozoravamo da osobe s invaliditetom i njihove obitelji uz sve te troškove sve teže podmiruju i one osnovne životne troškove za ostale režije, hranu, odjeću, lijekove i pomagala.

Velike teškoće u svakodnevnom životu i funkcioniranju osobama s invaliditetom predstavlja nekonkurentnost plaća pružatelja usluga podrške kao što su to osobni asistenti, videći pratitelji, prevoditelji/tumači hrvatskog znakovnog jezika i pomoćnici/asistenti u nastavi. Uz satnicu koja je najniža na tržištu, osobe s invaliditetom ugrožava posljedično tome i nedostatak radne snage – uz navedene pružatelje usluga nedostatak je pružatelja usluga pomoći u kući, njegovatelja, medicinskih sestara, liječnika te stručnih suradnika. Mnogi strepe jer su prisiljeni promišljati o odlasku u smještaj u ustanove i o izdvajanju iz svojih obitelji i zajednice, dok su obitelji sve zabrinutije što će biti kad oni više ne budu mogli skrbiti o svom članu - djetetu s teškoćama u razvoju ili osobi s invaliditetom.

Posebno je zabrinjavajuće što je usmjerenost na krizu ponovno stavila u drugi plan žurnu potrebu rješavanja gorućeg pitanja razvoja sustava rane intervencije za djecu s teškoćama u razvoju u Hrvatskoj, dok se istodobno u stručnim krugovima stalno ističe njezin značaj. Neshvatljivo i nedopustivo da se zbog nepostojanja ovog sustava i dalje ugrožava budućnost i zdravlje onih koji su nam kao društvu najdragocjeniji.

Stoga povodom Međunarodnog dana osoba s invaliditetom, osobe s invaliditetom u Hrvatskoj uslijed pogoršanja opće ekonomske situacije i višegodišnjih odgađanja i propusta da se sustavno

osiguraju potrebne usluge na odgovarajući način, traže od Vlade Republike Hrvatske da nakon desetljeća kašnjenja donese tako dugo očekivane zakone o osobnoj asistenciji i inkluzivnom dodatku, a sve to kako bi se zajamčilo pružanje onih temeljnih i osnovnih usluga na kojima počiva njihov dignitet, a za mnoge i opstanak. Traže da se osigura radna snaga na poslovima pružanja podrške osobama s invaliditetom čiji će rad i uvjeti rada biti pravedno vrednovani.

Pozdravljamo povećanje naknade za ugrožene kupce energetika i korisnike naknada, ali i upozoravamo da je tu naknadu potrebno s obzirom na svakodnevne promjene i dalje kontinuirano usklađivati s rastom cijena.

Posebno apeliramo da usmjerenost na rješavanje krize ne bude izgovor za nečinjenje i nastavak nepoduzimanja mjera za uspostavljanje sustava rane intervencije koji bi svoj djeci s teškoćama u razvoju omogućio pravodobnu terapiju i rehabilitaciju bez dugotrajnih lista čekanja uslijed čega se nepovratno gubi mogućnost njihovih boljih terapijskih ishoda.

Potičući da se riješi sustavno financiranje, izražavamo zabrinutost i za održivost reprezentativnih udrug osoba s invaliditetom koje su u mnogim sredinama i jedini pružatelji različitih socijalnih usluga koje u pravilu ovise o projektima i projektnom financiranju.

Danas kada u Hrvatskoj nedostaje radne snage, sigurni smo da između 624.019 osoba s invaliditetom od čega u radno aktivnoj dobi njih 268.911 ima onih koji bi na otvorenom tržištu rada, za koje se zalažemo, zasigurno našli radno mjesto na kojem bi mogli pokazati svoj puni potencijal i vještine.

Kao država i poslodavci ne smijemo dozvoliti da osobe s invaliditetom, zbog neosiguravanja podrške i prilagodbe pri zapošljavanju i na radnom mjestu, diskriminiramo, pasiviziramo i „guramo“ u socijalne naknade i mirovine, a istovremeno ih potičemo da se što više obrazuju, razvijaju i steknu što veća znanja i vještine na visokoj razini, ne pružajući im siguran pristupačan prijevoz, potrebnu podršku i prilagodbu te usmjeravajući ih na srednje škole i fakultete ne prema afinitetima već prema pristupačnosti.

Anka Slonjšak, pravobraniteljica za osobe s invaliditetom

Marica Mirić, predsjednica Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske